Załącznik do Uchwały nr 172/12/2025
Zarządu MBS Łomianki z dnia 20.03.2025 r.

Załącznik do Uchwały nr 75/2025
Rady Nadzorczej MBS Łomianki z dnia 31.03.2025 r.

MAZOWIECKI BANK SPÓŁDZIELCZY W ŁOMIANKACH

Do użytku służbowego

S T R A T E G I A

zarządzania ryzykiem

w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach

ŁOMIANKI ***marzec*** ***2025r.***

Załącznik nr 3 do
„Instrukcji tworzenia wewnętrznych aktów prawnych w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach."

Metryka regulacji

Nazwa	**Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach**
Pełna nazwa dokumentu	Strategia zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach.
Właściciel merytoryczny	Zespół Ryzyk i Analiz
Data Wejścia w życie	Marzec 2025 r.
Uchyla	Strategię z 27 marca 2024 r.
Cel/ Najważniejsze zmiany	Najważniejsze zmiany dotyczyły: • w §4 ust.2 zaktualizowano definicje ryzyk, • dostosowano treść rozdziału „Organy i komórki uczestniczące w systemie zarzadzania ryzykiem" do obowiązującej struktury organizacyjnej Banku: • w §39 „Zasady ustalania limitów wewnętrznych (apetyt/tolerancja na ryzyko)" zaktualizowano limit ryzyka stopy procentowej i ryzyka operacyjnego w tym ICT, • w załączniku nr 1 dokonano aktualizacji celów w zakresie ryzyka operacyjnego w tym ICT, • zaktualizowano załącznik 3 – Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w MBS Banku.

Załączniki:

1. Załącznik 1: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem
2. Załącznik 2: Metody dokonywania testów warunków skrajnych w ramach systemu zarządzania ryzykiem
3. Załącznik 3: Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

I Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsza „Strategia zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach" nazywana dalej „Strategią" określa podstawowe założenia i cele, a także organizację systemu zarządzania ryzykiem w Banku.
2. Bank określając strategię zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko uwzględnia w szczególności cele działalności i strategię zarządzania, model biznesowy, wszystkie istotne ryzyka powstałe w związku z prowadzoną przez Bank działalnością, poziom funduszy własnych, obowiązujące Bank normy ostrożnościowe oraz politykę wynagrodzeń.

§ 2

1. Niniejsza Strategia określa w szczególności:
   1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
   2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
   3) profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
   4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.
2. Strategia zarządzania ryzykiem oraz określony w niej apetyt na ryzyko powinny być zakomunikowane wszystkim pracownikom Banku.

§ 3

Podstawą do opracowania Strategii są zapisy:

1) Ustawy Prawo bankowe,
2) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
3) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 wraz z późn. zm. (tzw. CRR) i innych rozporządzeń wykonawczych UE,
4) rekomendacji nadzorczych wydanych przez KNF, w tym:

a) Rekomendacji B, C, P, S, T, U, W KNF;
b) Rekomendacji H KNF;
c) Rekomendacji Z KNF;

5) wytycznych wydanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

a) „Wytycznych w sprawie zarządzania wewnętrznego" – wydane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego;
d) „Wytycznych dotyczące testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje" wydane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego;

6) „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych" – wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego Uchwałą nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 r.

II Podstawowe definicje

§ 4

1. Stosowane w niniejszej Strategii skróty i oznaczenia dotyczące odpowiednich organów i komórek organizacyjnych oznaczają:
   1) **Bank** – Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach,
   2) **Bank Zrzeszający** – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.,
   3) **EUNB** – Europejski Urząd Nadzoru Bankowego,
   4) **KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego,
   5) **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach,
   6) **Zarząd** – Zarząd Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach.

2. Stosowane w niniejszej Strategii pozostałe skróty, oznaczenia i pojęcia są następujące:
   1) **Ryzyko kredytowe** – ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

2) **Ryzyko koncentracji** – zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku.
3) **Ryzyko rezydualne** – część ryzyka kredytowego wynikająca z mniejszej niż założona skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego.
4) **Ryzyko wyniku finansowego** – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.
5) **Ryzyko rynkowe** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku). Ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych (w przypadku instrumentów w portfelu handlowym).
6) **Ryzyko walutowe** – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.
7) **Ryzyko stopy procentowej** - obecne lub przyszłe ryzyko zarówno dla dochodów, jak i wartości ekonomicznej, wynikające ze zmian stóp procentowych, które wpływają na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych obejmujące:
   a) ryzyko niedopasowania (inaczej ryzyko luki) – ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów, obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe);
   b) ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
   c) ryzyko opcji klienta - ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych. Może to być ryzyko wynikające z:
      - opcji automatycznych dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) w postaci górnych i dolnych pułapów oprocentowania określonych dla aktywów i pasywów;
      - opcji behawioralnych tj. domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – możliwość odejścia od umownego terminu zapadalności kredytów, wymagalności rachunków bieżących, rachunków oszczędnościowych lub depozytów.
8) **Ryzyko operacyjne** – oznacza ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów zasobów ludzkich i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmuje - choć niewyłącznie - ryzyko prawne, ryzyko związane z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (ICT), ryzyko modelu, z wyłączeniem ryzyka strategicznego i ryzyka utraty reputacji.
9) **Ryzyko ICT** – oznacza ryzyko straty związanej z dającą się racjonalnie określić okolicznością w odniesieniu do wykorzystania sieci i systemów informatycznych, która w przypadku urzeczywistnienia się mogłaby zagrozić bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, dowolnych

narzędzi lub procesów wykorzystujących technologię, operacji i procesów lub świadczenia usług, poprzez wywołanie niekorzystnych skutków w środowisku cyfrowym lub fizycznym;

10) **Ryzyko prawne** – oznacza ryzyko straty, w tym wydatki, grzywny, sankcje lub odszkodowania karne, które instytucja może ponieść w wyniku zdarzeń skutkujących wszczęciem postępowania sądowego, co obejmuje:
    a) działania organów nadzoru i prywatne ugody;
    b) zaniechanie działania w przypadku, gdy działanie jest konieczne, aby wypełnić zobowiązanie prawne;
    c) działanie podjęte w celu uniknięcia wypełnienia zobowiązania prawnego;
    d) uchybienia, które stanowią zdarzenia wynikające z umyślnego naruszenia przepisów lub zaniedbania, w tym niewłaściwego świadczenia usług finansowych lub przekazania niewłaściwych lub wprowadzających w błąd informacji o ryzyku finansowym produktów sprzedawanych przez instytucję;
    e) niezastosowanie się do jakiegokolwiek wymogu wynikającego z krajowych lub międzynarodowych przepisów ustawowych lub postanowień prawnych;
    f) niezastosowanie się do jakiegokolwiek wymogu wynikającego z ustaleń umownych lub z wewnętrznych zasad i kodeksów postępowania ustanowionych zgodnie z krajowymi lub międzynarodowymi przepisami i praktykami;
    g) nieprzestrzeganie zasad etyki.
11) **Ryzyko modelu** – część ryzyka operacyjnego, potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy UE nr 36/2013).
12) **Ryzyko płynności** – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub oddziału instytucji kredytowej lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia straty.
13) **Ryzyko finansowania** – część ryzyka płynności, zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.
14) **Ryzyko braku zgodności** – skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.
15) **Ryzyko utraty reputacji** - bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji Banku.
16) **Ryzyko biznesowe** – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.
17) **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
18) **Ryzyko nadmiernej dźwigni** - podatność Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogących przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów - zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 94) rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
19) **Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)** – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.
20) **Ryzyko ESG** – oznacza ryzyko wszelkich negatywnych skutków finansowych dla instytucji spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników środowiskowych, społecznych lub z zakresu ładu korporacyjnego (ESG) na kontrahentów tej instytucji lub na inwestowane przez nią aktywa; ryzyka ESG urzeczywistniają się poprzez tradycyjne kategorie ryzyk finansowych

21) **Ryzyko ML/FT** – ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z działalnością Banku z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw.
22) **Apetyt na ryzyko** – bieżąca i przyszła gotowość Banku do podejmowania ryzyka. Ogólny poziom ryzyka, jaki zamierza i jest gotowy ponosić Bank.
23) **Tolerancja ryzyka** – faktyczne limity nałożone na wskaźniki ryzyka, wynikające z apetytu na ryzyko, jaki Bank sobie wyznacza. Im większa tolerancja ryzyka Banku, tym większe ryzyko będzie zaakceptowane w celu osiągnięcia korzyści finansowych z działalności.
24) **Jednostka biznesowa** – jednostka organizacyjna lub komórka organizacyjna, której podstawowym zadaniem jest prowadzenie działalności biznesowej;
25) **Ład wewnętrzny** – system zarządzania bankiem, organizacja banku, zasady działania, uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność i odpowiedzialność oraz wzajemne relacje Rady Nadzorczej, zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w banku określone w statucie banku oraz przyjętym w banku zhierarchizowanym systemie regulacji wewnętrznych (strategii, polityk, procedur, instrukcji i in.).
26) **Kluczowe funkcje w banku** – zidentyfikowane, zgodnie z art. 22aa ust. 10 ustawy – Prawo bankowe, na podstawie stosownych polityk banku, stanowiska organizacyjne, inne niż funkcje członków rady nadzorczej i zarządu, z którymi związany jest zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności umożliwiający wywieranie znaczącego wpływu na kierowanie bankiem.
27) **Konflikt interesów** - okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku i interesami pracownika, z uwzględnieniem obowiązku działania przez pracownika w sposób rzetelny, zgodnie z najlepiej pojętym interesem Banku. Powstaje w szczególności, gdy pracownik posiada obiektywny powód, aby preferować interes własny lub osoby trzeciej w stosunku do interesów Banku.
28) **Powiązanie personalne** – takie rodzaj powiązania, który może rodzić ryzyko konfliktu interesów pracownika/członka organu Banku z racji posiadania relacji pozasłużbowych z innym pracownikiem/członkiem organu Banku. W szczególności za powiązania personalne w Banku rozumie się więzi o charakterze małżeńskim, pozostawanie we wspólnym pożyciu, bycie krewnym lub powinowatym w linii prostej.
29) **SSOZ** – Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

III. Zasady polityki Banku w zakresie ryzyka

§ 5

Ogólne cele polityki Banku w zakresie ryzyka

1. Bank powinien skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, zaprojektowanego, wprowadzonego przez Zarząd, który również zapewnia jego działanie, nadzorowanego przez Radę Nadzorczą, obejmującego jednostki i komórki organizacyjne Banku, w pełni uwzględniającego istotę ekspozycji banku na ryzyko oraz obejmującego wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym jego adekwatność i skuteczność.
2. Zarządzanie ryzykiem obejmuje kluczowe procesy wewnętrzne w Banku, które mają zapewnić uzyskanie, w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
   a) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
   b) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.
3. System zarządzania ryzykiem powinien umożliwiać Bankowi skuteczne podejmowanie decyzji odnośnie realizacji strategii zarządzania bankiem.
4. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem określa Załącznik nr 1.

§ 6

Narzędzia realizacji polityki Banku w zakresie ryzyka

1. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:

1) opracowuje i wdraża odpowiednie systemy zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami;
2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem (kultura ryzyka);
3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka, realizowany na podstawie przyjętych przez Zarząd:
   a) strategii zarządzania ryzykiem,
   b) polityk i procedur dotyczących identyfikacji, oceny (pomiaru lub szacowania), kontroli i monitorowania ryzyka oraz raportowania o ryzyku, opracowanych w formie pisemnej.

2. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie strategii i polityk.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym ocenia efektywność realizacji polityk, o których mowa w ust. 2.

§ 7

Struktura organizacyjna

1. Struktura organizacyjna Banku powinna umożliwiać skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku.
2. Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku powinny być uzasadnione i dobrze zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności dokonania przeglądu obowiązujących regulacji wewnętrznych i procedur w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związane z zarządzaniem ryzykiem, oraz zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.
4. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.
6. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.
7. Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

§ 8

Narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem

1. W ramach identyfikacji oraz oceny ryzyka, Zarząd banku powinien opracować narzędzia prognostyczne i retrospektywne, w celu uzupełnienia prac nad aktualnymi ekspozycjami.
2. Narzędzia te powinny umożliwiać agregację ekspozycji na ryzyko w obrębie różnych linii biznesowych oraz pomagać w identyfikacji ryzyk.
3. Narzędzia prognostyczne (takie jak analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych) powinny identyfikować potencjalne ekspozycje na ryzyko w różnych niekorzystnych okolicznościach, natomiast narzędzia retrospektywne, bazujące na analizie danych historycznych, powinny wspierać i umożliwiać porównanie rzeczywistej ekspozycji banku na ryzyko z apetytem na ryzyko oraz dostarczać danych do ewentualnych korekt.
4. Testy warunków skrajnych powinny uwzględniać odpowiedniość wyboru istotnych scenariuszy oraz powiązanych założeń, metod i infrastruktury banku.
5. Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.
6. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym wymienionych w niniejszej Strategii.

§ 9

System informacji zarządczej

1. System zarządzania ryzykiem powinien opierać się na kompleksowych informacjach uzyskanych na podstawie identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka w Banku.

2. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
3. W celu ułatwienia procedury przeglądu i podejmowania decyzji oraz zapobiegania decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać ryzyko, Bank powinien zapewnić skuteczne przekazywanie informacji na temat ryzyka. W tym celu należy przekazać informacje na temat polityki w zakresie ryzyka oraz stosowne dane na jego temat (np. o ekspozycjach i kluczowych wskaźnikach ryzyka), zarówno horyzontalnie w obrębie Banku, jak i w górę oraz w dół hierarchii służbowej.
4. Organizowanie i nadzorowanie systemu informacyjnego w zakresie poziomu ryzyka zapewniającego Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym osobom kierującym Bankiem dopływ informacji, w odpowiedniej postaci i na czas realizowane jest przez Dyrektora ds. Ryzyk i Analiz.
5. Rada Nadzorcza powinna ponadto otrzymywać informacje bezpośrednio od Dyrektora ds. Zgodności i Kontroli.

§ 10

Zarządzanie zasobami ludzkimi

1. Bank wdraża i realizuje procesy zarządzania zasobami ludzkimi, obejmuje to:
   1) sporządzanie planów kadrowych/planów zatrudnienia, planów urlopów,
   2) sformalizowany proces zatrudniania, oceny i awansu zawodowego pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowe,
   3) odpowiednią politykę szkoleń,
   4) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
   5) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,
   6) sprawozdawczość wewnętrzną dotyczącą spraw kadrowych, w tym: fluktuacji zatrudnienia, absencji, urlopów, wykorzystania czasu pracy.
2. Procesy zarządzania zasobami ludzkimi realizowane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi:
   1) Polityką kadrową Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach.
   2) Polityką w zakresie powoływania i odwoływania, a także oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach.
3. Bank sporządza i stosuje odpowiednią politykę wynagrodzeń, dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka banku, obejmującą wynagrodzenia i uznaniowe świadczenia emerytalne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 73 rozporządzenia nr 575/2013.

§ 11

Kultura ryzyka

1. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem, Zarząd rozwija kulturę ryzyka poprzez odpowiednie regulaminy i procedury określające m.in. pożądane postawy w tym zakresie, odpowiednie przykłady, systemy motywacyjne o charakterze nie tylko finansowym, jak również sposoby komunikacji i szkolenia pracowników w zakresie ich obowiązków związanych z ryzykiem Banku
2. Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.
3. Narzędzia budowy kultury ryzyka organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:
   1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
   2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
   3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
   4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
   5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
   6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
   7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,

8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

4. Każdy pracownik Banku powinien mieć pełną świadomość swoich obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem nie powinno ograniczać się do specjalistów do spraw ryzyka.

§ 12

Proces zarządzania ryzykiem

1. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
   1) **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określane są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
   2) **pomiar ryzyka** – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
   3) **ocena/szacowanie ryzyka** - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, oraz w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
   4) **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
   5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
   6) **stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko** - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na:
      a) przyjmowaniu regulacji wewnętrznych,
      b) określaniu poziomu tolerancji na ryzyko,
      c) ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych,
      d) wydawaniu zaleceń,
      e) podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.
2. Ocena ryzyka powinna mieć charakter oddolny (tzw. podejście „bottom up") i odgórny (tzw. podejście „top down"), obejmować całą strukturę zarządzania i poszczególne linie biznesowe oraz wykorzystywać spójną, zrozumiałą terminologię i jednolitą metodykę w obrębie całego Banku.
3. Korzystając z zewnętrznych ocen ryzyka (w tym zewnętrznych ratingów kredytowych lub modeli ryzyka zakupionych od dostawców zewnętrznych), Zarząd Banku powinien mieć świadomość zakresu takich ocen.
4. Decyzji określających poziom podejmowanego ryzyka nie należy opierać wyłącznie na informacjach ilościowych lub danych wynikających z modelu, lecz powinny one uwzględniać także praktyczne i koncepcyjne ograniczenia pomiarów oraz modeli, wykorzystując metodę jakościową w połączeniu z oceną ekspertów i dokładną analizą. Należy wyraźnie uwzględnić istotne tendencje i dane makroekonomiczne, aby zidentyfikować ich potencjalny wpływ na ekspozycje i portfele.

IV. Organizacja i struktura zarządzania ryzykiem

§ 13

Zadania systemu zarządzania ryzykiem

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez bank działalności.

§ 14

Trzy linie obrony przed ryzykiem

1. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych poziomach (liniach obrony):
   1) **pierwszy poziom (pierwsza linia obrony)** - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne zaliczane przez Bank do pierwszego poziomu (w tym jednostki biznesowe lub jednostki wsparcia, np. odpowiedzialne za rozliczanie transakcji), zgodnie z „Regulaminem organizacyjnym MBS w Łomiankach", stosujące mechanizmy kontroli ryzyka oraz odpowiednie mechanizmy kontrolne zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
   2) **drugi poziom (druga linia obrony)** - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, w tym Zespół Ryzyk i Analiz oraz inne komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie (linii obrony) zgodnie z „Regulaminem organizacyjnym", odpowiedzialne za niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank, obejmujące również składanie propozycji koniecznych działań, a także działalność Zespołu Zgodności, Kontroli i Bezpieczeństwa .
   3) **trzeci poziom (trzecia linia obrony**) - którą stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Na pierwszym i drugim poziomie (linii obrony), w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne (ryzyka) lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
3. Na pierwszym i drugim poziomie (linii obrony), w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne (ryzyka) lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
4. Mechanizmy kontrolne na trzecim poziomie oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania stosuje SSOZ BPS.
5. Niezależność poziomów (linii obrony) polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
   1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegających na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, jak także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
   2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony.

§ 15

Organy i komórki uczestniczące w systemie zarządzania ryzykiem

1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
   1) Rada Nadzorcza,
   2) Komitet Audytu,
   3) Zarząd,
   4) Komitet Zarządzania Ryzykami,
   5) Komitet Kredytowy Banku,
   6) Komitet Strategii działania,
   7) Dyrektor ds. Ryzyk i Analiz,
   8) Zespół Ryzyk i Analiz,
      w tym Stanowisko ds. Ryzyka Operacyjnego i Outsourcingu,
   9) Zespół Monitoringu i Klasyfikacji,

10) Zespół Analityków Kredytowych,
11) Zespół Restrukturyzacji i Windykacji,
12) Dyrektor ds. Zgodności i Kontroli, w tym: Stanowisko ds. Zgodności,
Stanowisko ds. Kontroli,
13) Stanowisko ds. Bezpieczeństwa Informacji,
14) Dyrektor Finansowy,
15) Koordynator AML,
16) audyt wewnętrzny - realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony zgodnie z art. 10 ust 2 ustawy Prawo bankowe,
17) pozostałe komórki i jednostki Banku.

3. Załącznik nr 3 prezentuje schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku.

§ 16

Zaangażowanie Rady Nadzorczej i Zarządu w nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem

1. Rada Nadzorcza i Zarząd jako organy kolegialne dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem, ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wyszkolenia, doświadczenia), tak aby możliwy był odpowiedni nadzór nad ryzykiem.
2. Wszyscy członkowie organów poświęcają wystarczająco dużo czasu wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom kwestii ryzyka.
3. Organy Banku, w tym Zarząd oraz Rada Nadzorcza i jej Komitet Audytu, biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z póź. zm., oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów, a także podejmowanie niezbędnych działań w reakcji na stwierdzany nadmierny pozom narażenia na ryzyko.

§ 17

Zadania Rady Nadzorczej

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego system, w tym również systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmującego ryzyko systemów informatycznych (ryzyko ICT) i bezpieczeństwo informacji.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór w szczególności przez:
   1) zatwierdzenie określonego przez Zarząd akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie.
   2) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania;
   3) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w banku system zarządzania ryzykiem;
   4) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w zakresie systemu Zarządzania ryzykiem, w zależności od wewnętrznego podziału zadań w Zarządzie,
   5) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
   6) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.
3. Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko, w tym o dokonaniu przeglądu niniejszej Strategii lub polityk.
4. Rada Nadzorcza nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym:
   1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
   2) procesu tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
   3) zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu,

4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
5) zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
6) zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu.

§ 18

Zadania Komitetu Audytu

1. Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:
   1) monitorowanie:
      a) procesu sprawozdawczości finansowej,
      b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem w tym również systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmującego ryzyko systemów informatycznych (ryzyko ICT) i bezpieczeństwo informacji oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
      c) wykonywania czynności rewizji finansowej;
   2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Banku świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
   3) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Banku;
   4) informowanie Rady Nadzorczej Banku o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
   5) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
   6) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Bank oraz zasad współpracy z firmą audytorską;
   7) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
   8) przedstawianie Radzie Nadzorczej, rekomendacji, o której mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014, wskazującej m.in. firmę audytorską, której proponuje powierzyć badanie ustawowe, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5, 6 i 7;
   9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.

§ 19

Zadania Zarządu

1. Zarząd projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym również systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmującego ryzyko systemów informatycznych (ryzyko ICT) i bezpieczeństwo informacji
2. W szczególności Zarząd realizuje zadania określone w pkt. 1 przez:
   1) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka (apetytu na ryzyko, który następnie zatwierdza Rada Nadzorcza);
   2) opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem;
   3) wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o których mowa w § 14;
   4) nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie, o których mowa w § 14;
   5) opracowywanie i akceptowanie polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania;

6) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku, w tym ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych,
7) ustanawianie zasad raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w banku.

3. Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, obejmującym również ryzyko ICT, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiednio do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
4. Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym obejmującym również ryzyko ICT jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
5. Zarząd, w ramach swoich kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem, w ramach posiadanych kompetencji. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.
6. Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym obejmującym również ryzyko ICT) i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem, zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi. W przypadkach, gdy zajdzie taka potrzeba Zarząd dokonuje weryfikacji i aktualizacji strategii zarządzania ryzykiem i polityk lub systemu zarządzania ryzykiem.
7. Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank
8. Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom:
   1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
   2) tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
   3) zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu,
   4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
   5) zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
   6) zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu.

§ 20

Zadania Prezesa Zarządu

1. Sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem, w tym ryzykiem istotnym w działalności Banku, w szczególności poprzez nadzór nad:
   1) zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie, o którym mowa w § 14, w tym przez komórki drugiej linii obrony (drugiego poziomu) odpowiedzialne za zarządzanie ryzkiem;
   2) bezpieczeństwem informacji, w tym nad zarządzaniem ryzykiem ICT,
   3) prawidłowością realizacji strategii, polityk zarządzania ryzykiem, zasad zarządzania ryzykiem, w tym limitów wewnętrznych przez wszystkie komórki lub jednostki organizacyjne Banku, poprzez wykorzystanie informacji sporządzanych przez Zespół Zgodności i Kontroli ~~i Bezpieczeństwa~~, informacji zarządczych sporządzanych przez podległe komórki organizacyjne, a także wyniki audytu zewnętrznego,

4) działalnością Komitetu Zarządzania Ryzykami.
2. Sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.
3. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym Prezes Zarządu odpowiada również za funkcjonowanie Systemu Informacji Zarządczej dostarczający Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka.

§ 21

Zadania Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowo – Operacyjnych

1. Nadzór i koordynowanie nad procesem opracowania projektów Strategii działania Banku i corocznych aktualizacji strategii.
2. Nadzór nad bezpieczeństwem finansowym Banku, w tym nad zapewnieniem płynności Banku.
3. Nadzór nad obszarem rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, w tym kontroli finansowej, w szczególności nad realizacją polityki rachunkowości Banku.
4. Nadzór nad opracowywaniem projektów planów finansowych Banku oraz monitorowaniem ich realizacji,
5. Nadzór nad prowadzeniem sprawozdawczości obowiązkowej.
6. Organizowanie i nadzorowanie systemu informatycznego oraz nadzór nad jego bezpieczeństwem.
7. Opracowywanie i nadzór nad realizacją planów i programów informatyzacji Banku, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym w zakresie polityki informatyzacji.
8. Organizowanie i nadzór nad programem przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

§ 22

Zadania Komitetu Zarządzania Ryzykami

Komitet zarządzania ryzykami uczestniczy jako organ opiniodawczy i doradczy w procesie zarządzania ryzykami występującymi w Banku. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Zarzadzania Ryzykami w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach" – komitet stanowi element II poziomu (linii obrony).

§ 23

Zadania Komitetu Kredytowego Banku

Komitet Kredytowy stanowi element drugiej linii obrony (drugiego poziomu) systemu zarządzania w Banku. Do kompetencji KKB należy wydawanie opinii poprzedzających podjęcie decyzji kredytowej lub decyzji dotyczącej wierzytelności (należności) trudnej przez Zarząd lub upoważnione osoby, działające zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami oraz Regulaminem podejmowania decyzji kredytowych w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach. – komitet stanowi element II poziomu (linii obrony).

§ 24

Zadania Komitetu Strategii działania

Komitet ds. strategii uczestniczy w procesie zarządzania jako organ opiniodawczy, doradczy i monitorujący w zakresie min. zarządzania ryzykiem strategicznym. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu ds. Strategii działania w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach" – komitet stanowi element II poziomu (linii obrony).

§ 25

Zadania Dyrektora ds. Ryzyk i Analiz

1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym, w tym nadzór nad skutecznością procedur oceny zdolności kredytowej oraz procedur związanych z zarzadzaniem portfelem ekspozycji kredytowych, w tym detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
2. W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym: organizowanie i nadzorowanie procesu weryfikacji oceny zdolności kredytowej, niezależnego systemu monitoringu jakości ekspozycji kredytowych i dokonywania klasyfikacji należności realizowanych przez Zespół Analityków Kredytowych oraz Zespół Monitoringu i Klasyfikacji.
3. Nadzór nad pomiarem, oceną i raportowaniem realizacji celów strategicznych realizowanym przez Zespół Ryzyk i Analiz,

4. Uczestniczenie w opracowaniu założeń do planu ekonomiczno – finansowego Banku, a także nadzór nad pomiarem, oceną i raportowaniem realizacji planu ekonomiczno – finansowego i poziomu ryzyka wyniku finansowego,
5. Nadzór nad opracowywaniem analiz ekonomiczno – finansowych,
6. Organizacja i nadzór nad procesami raportowania i sprawozdawczości dotyczącej ryzyka, a także adekwatności kapitałowej,
7. Nadzór nad oceną ryzyka nowych produktów, we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi,
8. Nadzór nad opracowywaniem i realizacją polityki informacyjnej Banku w ramach III Filara (polityka informacyjna).

§ 26

Zadania Zespołu Ryzyk i Analiz

w tym Stanowisko ds. Ryzyka Operacyjnego i Outsourcingu

1. Zespół zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez jednostki biznesowe i wsparcia w Banku – stanowi element II poziomu (linii obrony).
2. Zespół jest niezależny od jednostek biznesowych i jednostek wsparcia, w których kontroluje ryzyko, usytuowanych na pierwszym poziomie.
3. Współdziałanie między jednostkami biznesowymi i jednostkami wsparcia, a Zespołem powinno przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie, iż pracownicy banku -stosownie do ich zakresu obowiązków - są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem.
4. Podstawowe zadania to:
   1) identyfikacja ryzyka, przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocena ekspozycji Banku na ryzyko oraz poziomu ryzyka, raportowanie informacji dotyczących podejmowanego ryzyka,
   2) opracowywanie projektów strategii i rozwoju Banku oraz pomiar stopnia ich realizacji,
   3) aktywne uczestnictwo w opracowaniu strategii zarządzania ryzykiem oraz określaniu apetytu na ryzyko,
   4) uczestnictwo w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem,
   5) ocena strategii zarządzania ryzykiem, w tym cele do realizacji zaproponowane lub opiniowane przez jednostki biznesowe oraz przedstawia opinię radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku, przed zatwierdzeniem strategii zarządzania ryzykiem,
   6) współdzielenie odpowiedzialności za wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem ze wszystkimi jednostkami biznesowymi Banku. Podczas, gdy jednostki biznesowe powinny przestrzegać stosownych mechanizmów kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limitów ryzyka, Zespół jest odpowiedzialny za zapewnienie zgodności tych mechanizmów kontroli ryzyka z apetytem na ryzyko oraz za monitorowanie czy Bank nie podejmuje nadmiernego ryzyka,
   7) opracowywanie założeń do planu ekonomiczno – finansowego oraz koordynowanie, nadzorowanie oraz monitorowanie stopnia zgodności planu z uzyskiwanymi wynikami i dokonywanie analiz odchyleń,
   8) opracowywanie i realizacja polityki informacyjnej Banku (III Filar),
   9) prowadzenie dokumentacji Komitetu Zarządzania Ryzykami,
5. Zespół aktywnie uczestniczy w ustaleniu limitów ograniczających ryzyko, zatwierdzanych przez Zarząd.
6. Zespół stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, w tym odpowiada za opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, a także kontroluje przestrzeganie przyjętych w Banku limitów oraz przyjętego apetytu na ryzyko.
7. Zespół analizuje zjawiska rynkowe oraz rozpoznaje ryzyka nowe lub takie, których znaczenie wzrasta wskutek zmian w otoczeniu banku. Zespół powinien również regularnie dokonywać weryfikacji historycznej („back testing") wyników w zakresie ryzyka, w celu zwiększenia dokładności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem.
8. Zespół dostarcza niezależnych informacji, analiz oraz ocen na temat ekspozycji na ryzyko, jak też oceny czy zgłaszane propozycje i decyzje dotyczące ryzyka podejmowane przez Zarząd i jednostki biznesowe lub wsparcia są zgodne z tolerancją Banku na ryzyko i gotowością do jego podejmowania.

9. Zespół może wnioskować o usprawnienie systemu zarządzania ryzykiem oraz przedstawia możliwości zaradzenia naruszeniom polityk, procedur i limitów w zakresie ryzyka.
10. Pracownicy Zespołu powinni posiadać wiedzę o technikach i metodach zarządzania ryzykiem oraz działalności prowadzonej przez bank.
11. Zespół umożliwia Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy oraz opierając się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności między rodzajami ryzyka.
12. Stanowisko ds. Ryzyka Operacyjnego i Outsourcingu odpowiada m.in. za:
    1) opracowanie i aktualizacja Polityk oraz innych regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym i outsourcingu, w tym dostawców usług ICT.
    2) zapewnienie zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem,
    3) koordynację i dokonywanie czynności identyfikacji, a także pomiaru i oceny poziomu ryzyka operacyjnego dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz wszystkich nowych produktów, procesów i systemów,
    4) opracowanie systemu raportowania i przygotowanie informacji sprawozdawczych związanych z ryzykiem operacyjnym, ryzykiem prowadzenia działalności oraz ryzykiem outsourcingu, w tym ryzykiem ze strony zewnętrznych dostawców usług ICT na potrzeby Rady Nadzorczej, Zarządu oraz innych osób wskazanych w regulacjach wewnętrznych Banku.

§ 27

Zadania Zespołu Monitoringu i Klasyfikacji

Podstawowym zadaniem jest niezależny monitoring i klasyfikacja udzielonych ekspozycji kredytowych w tym głównie dokonywanie monitoringu kredytów w tym m.in. analiza sytuacji ekonomiczno- finansowej klientów kredytowych Banku, ocena ich zdolności kredytowej i realizacja przyjętych prognoz finansowych w okresie trwania umowy, jak również dokumentowanie tych czynności, dokonywanie okresowych przeglądów zabezpieczeń.

§ 28

Zadania Zespołu Analityków Kredytowych

Podstawowym zadaniem jest ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych rekomendowanych przez komórki organizacyjne Banku w tym głównie analiza i ocena sytuacji ekonomiczno – finansowej podmiotów ubiegających się o finansowanie Banku, emitentów instrumentów dłużnych oraz ocena jakości i wartości proponowanego zabezpieczenia, wystawianie rekomendacji w sprawie przyznania/odmowy kredytu/gwarancji itp. wraz z klasyfikacją do określonej grupy ryzyka.

§ 29

Zadania Zespołu Restrukturyzacji i Windykacji

1) Współpraca z Oddziałami w zakresie odzyskiwania należności kredytowych, zakwalifikowanych do grupy kredytów zagrożonych;
2) Świadczenie pomocy Oddziałom w zakresie postępowania restrukturyzacyjnego i windykacyjnego;
3) Monitorowanie kredytobiorców administrowanych przez Zespół;
4) Tworzenie i przedstawianie propozycji wysokości rezerw celowych i odpisów aktualizujących;
5) Opracowywanie informacji zarządczej w zakresie windykacji i restrukturyzacji należności kredytowych;
6) Opracowywanie wewnętrznych regulacji bankowych w zakresie restrukturyzacji i windykacji;

§ 30

Zadania Dyrektora ds. Zgodności i Kontroli ~~i Bezpieczeństwa~~

1. Podstawowym celem pracy Dyrektora ds. Zgodności, Kontroli i Bezpieczeństwa jest nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez Stanowisko ds. Zgodności i Stanowisko ds. Kontroli w szczególności, w zakresie zgodności, kontroli wewnętrznej oraz pełnienie obowiązków Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zgodnie z Ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
2. Do głównych zadań i wykonywanych czynności należą,
   W ramach zgodności i ryzyka braku zgodności m.in.:
   1) nadzór nad opiniowaniem projektów regulacji wewnętrznych Banku;

2) nadzór nad identyfikacją, oceną, kontrolą i monitorowaniem ryzyka braku zgodności;
3) nadzór nad zgodnością działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

W ramach realizacji zadań kontroli wewnętrznej:

1) kontrola zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych z planami, procedurami, przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, a także zasadami zarządzania ryzykiem w Banku, poprzez monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez inne komórki i jednostki organizacyjne Banku, w tym realizację odpowiednich testów (kontroli wewnętrznych);
2) przedkładanie Zarządowi do zatwierdzenia rocznych planów testowania przeznaczonych do realizacji zgodnie z postanowieniami Regulaminu Kontroli Wewnętrznej oraz Wytycznymi dotyczącymi wdrożenia Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach wydanej przez SSOZ BPS;
3) monitoring i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z inspekcji przeprowadzonych przez KNF i inne organy kontrolne w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku;
4) sygnalizowanie niekorzystnych zjawisk występujących w działalności jednostek i komórek organizacyjnych Banku;

W ramach realizacji zadań obszaru Inspektora Ochrony Danych Osobowych:

1) nadzór nad bezpieczeństwem danych i informacji w Banku, w rozumieniu danych osobowych.
2) odpowiedzialność za prowadzenie dokumentacji ochrony danych osobowych,
3) wspomaganie realizacji zadań IOD w zakresie ochrony danych osobowych, pod kierownictwem IOD:

3. Stanowisko ds. Zgodności pełni rolę komórki ds. zgodności zgodnie z przepisami Prawa bankowego, a także Rozp. MRiF z 6 marca 2017, jak również Rekomendacji H KNF, które zajmuje się głównie:
   1) opiniowaniem projektów regulacji wewnętrznych Banku;
   2) identyfikacją i monitorowaniem ryzyka braku zgodności, poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
   3) współpracą z jednostkami i komórkami organizacyjnymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności.
   4) oceną ryzyka braku zgodności, w tym oceną ryzyka braku zgodności w związku z wprowadzaniem nowych produktów, angażowaniem się Banku w nowe rodzaje działalności;

4. Stanowisko ds. Kontroli pełni rolę komórki kontroli wewnętrznej zgodnie z przepisami Rekomendacji H KNF, które zajmuje się głównie:
   1) wspomaganiem zadań Inspektora Ochrony Danych zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych.
   2) weryfikacją bieżącą pionową oraz testowaniem pionowym w zakresie działań drugiej linii obrony;
   3) identyfikowaniem i monitorowaniem ryzyka niespełniania celów systemu kontroli wewnętrznej związanych z działalnością jednostek i komórek organizacyjnych Banku w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanych kontroli oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości;

§ 31

Zadania Stanowiska ds. Bezpieczeństwa Informacji

1. Podstawowym celem Stanowiska ds. Bezpieczeństwa Informacji jest zapewnienie odpowiedniego poziom bezpieczeństwa informacji, które znajdują się w zasobach Banku.
2. Do głównych zadań i czynności wykonywanych przez Stanowisko należy m.in:
   1) realizacja zadań określonych w regulacjach wewnętrznych w zakresie bezpieczeństwa danych i informacji w Banku,
   2) nadzór nad realizacją polityki bezpieczeństwa informacji,
   3) odpowiedzialność za bezpieczeństwo danych i informacji w Banku, w tym w systemie informatycznym,
   4) koordynacja realizacji polityki bezpieczeństwa informacji i powiązanych regulacji wewnętrznych Banku dotyczących bezpieczeństwa informacji, w tym poprzez dokonywanie testowania w zakresie bezpieczeństwa danych i informacji, w tym działań użytkowników uprzywilejowanych,

5) analiza sytuacji, okoliczności i przyczyn, ewentualnego naruszenia bezpieczeństwa danych oraz współpraca z Zespołem Informatyki w zakresie przygotowania i przedstawienia administratorowi danych (Zarządowi) odpowiednich zmian do regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony informacji oraz zarządzania systemami informatycznymi i infrastrukturą teleinformatyczną służącym do przetwarzania danych osobowych,
6) zapewnienie ochrony informacji prawnie chronionych,
7) opiniowanie wraz z Administratorem Systemu Informatycznego (ASI) zgłoszenia potrzeb dotyczących rozwoju systemów i infrastruktury teleinformatycznej określając i przedstawiając Zarządowi szacowane środki finansowe niezbędne do spełnienia tych potrzeb,
8) uczestniczenie w procesie rozwoju systemów informatycznych oraz w procesie opracowywania i zatwierdzania standardów i mechanizmów kontrolnych, które mają wpływ na poziom bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
9) raportowanie na temat bezpieczeństwa informacji, bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, w tym odnośnie chmury, ryzyka ICT w ramach Systemu Informacji Zarządczej,
10) opracowywanie i aktualizacja polityki ciągłości działania, planów ciągłości działania, planów awaryjnych, innych regulacji odnośnie środowiska teleinformatycznego,
11) uruchomienie właściwych procedur w reakcji na incydenty naruszenia bezpieczeństwa informacji.

§ 32

Zadania Dyrektora Finansowego

1. Podstawowym celem pracy stanowiska jest monitorowanie pozycji Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego, nadzór nad stosowaniem zasad rachunkowości Banku w sposób prawidłowy, zapewniając rzetelne i jasne przedstawianie sytuacji majątkowej i finansowej Banku, jego wyniku finansowego i rentowności.
2. Dyrektor Finansowy jest właścicielem procesu prowadzenia i zamykania ksiąg rachunkowych, procesu związanego z przygotowaniem sprawozdawczości obowiązkowej oraz procesu związanego z obsługą rozliczeń międzybankowych krajowych i zagranicznych.
3. Dyrektor Finansowy pełni funkcję Koordynatora AML.

§ 33

Zadania Koordynatora AML

Podstawowym celem, pracy stanowiska jest pełnienie funkcji Koordynatora Programu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu, na podstawie art. 8 Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, odpowiedzialność za zapewnienie zgodności działalności instytucji obowiązanej oraz jej pracowników i innych osób wykonujących czynności na rzecz tej instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz odpowiedzialność za przekazywanie do GIIF zawiadomień, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust.1, art. 90 ust. 1 Ustawy.

§ 34

Zadania audytu wewnętrznego

3. Audyt wewnętrzny realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS – stanowi III poziom (linię obrony).
4. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

§ 35

Pozostałe komórki i jednostki Banku

1. Pozostałe komórki i jednostki Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – w zależności od zadań i przypisania wynikającego z „Regulaminu organizacyjnego" w ramach I poziomu (linii obrony) lub II poziomu (linii obrony).
2. Jednostki biznesowe są odpowiedzialne za skuteczność bieżącego zarządzania ryzykiem powstałym w

związku z prowadzoną przez nie działalnością.

3. Jednostki biznesowe implementują odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne systemu kontroli wewnętrznej.
4. Oceny oraz informacje i analizy Zespołu Ryzyk i Analiz, dotyczące ekspozycji na ryzyko, powinny być uwzględnione w odpowiedni sposób na pierwszym poziomie zarządzania, w tym w procesach decyzyjnych. Odpowiedzialność za podejmowane decyzje biznesowe powinno jednak ponosić kierownictwo jednostek biznesowych, a ostatecznie Zarząd Banku zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
5. Jednostki biznesowe współpracują z komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za niezależne zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz członkiem Zarządu Banku, który nadzoruje zarządzanie ryzykiem (Prezesem Zarządu).

V. Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka

§ 36

Ocena istotności ryzyka

1. Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach.
2. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są następujące typy rodzajów ryzyka:
   1) istotne – zidentyfikowane ryzyka, z góry uznawane za istotne, podlegające aktywnemu zarządzaniu (tworzy się dla nich odrębne polityki),
   2) nieistotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je zgodnie z „Instrukcją dokonywania przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego w MBS w Łomiankach", nie tworzy się dla nich odrębnych polityk do momentu sklasyfikowania jako istotne,
   3) niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka - niemonitorowane i nie podlegające zarządzaniu.
3. Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe.
   Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:
   1) ryzyko koncentracji,
   2) ryzyko płynności,
   3) ryzyko stopy procentowej,
   4) ryzyko walutowe,
   5) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko ICT, ML/FT,
   6) ryzyko braku zgodności,
   7) ryzyko kapitałowe, w tym dźwigni finansowej,
   8) ryzyko biznesowe, w tym wyniku finansowego,
   9) inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, zgodnie z „Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach".

VI. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko

§ 37

Kontrola i ograniczanie ekspozycji na ryzyko

1. Kontrola i ograniczanie ryzyka, polega na następujących działaniach:
   1) opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Strategii, zawierającej cele strategiczne i wynikające ze Strategii planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem. Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

2) określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank, ustalenie obecnego i pożądanego profilu ryzyka.
3) przyjęcie i weryfikację odpowiednich polityk, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem,
4) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym działania w celu budowy i wsparcia realizacji trzech poziomów (linii obrony), a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej przez działania kadry kierowniczej,
5) opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji - dotyczących zarządzania ryzykiem - obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.
6) wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych,
7) przyjmowane odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej,
8) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

2. Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku. W banku testom warunków skrajnych powinny być poddane takie czynniki ryzyka jak:
   1) zmiana rynkowych stóp procentowych,
   2) zmiany rynkowych cen nieruchomości,
   3) zmiany cen na rynku walutowym,
   4) zmiany makroekonomiczne, koniunkturalne, społeczno-gospodarcze mogące mieć wpływ na ryzyko Banku (m.in. na poziom bazy depozytowej, obliga kredytowego, funduszy własnych, wyniku finansowego wypracowanego przez Bank).
3. Metodyka dokonywania testów warunków skrajnych w ramach systemu zarządzania ryzykiem opisana jest w odpowiednich regulacjach wewnętrznych dotyczących poziomu ryzyka – Załącznik nr 2.
5. Wybór i wdrożenie działań i technik ograniczania ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie budowy środowiska zarządzania ryzykiem, a także procesów zarządzania ryzykiem.

§ 38

Bieżące zarządzanie ryzykiem

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:
1) bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na I poziomie (linii obrony),
2) podejmowaniu działań przez jednostki i komórki organizacyjne na I poziomie (linii obrony) zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń, a także ograniczaniu i eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka,
3) identyfikacji ryzyka i gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących ryzyka – z I poziomu (linii obrony), do II poziomu (linii obrony).

§ 39

Zasady ustalania limitów wewnętrznych (apetyt/tolerancja na ryzyko)

1. W Banku obowiązują limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które uznaje się za istotne i mierzalne, w tym:
   1) limity rekomendowane przez instytucje nadzorcze,
   2) limity ograniczające apetyt na dane ryzyko,
   3) limity strategiczne określone w pkt 2,
   4) limity wewnętrzne zapewniające bezpieczne funkcjonowanie Banku.
2. Za limity strategiczne przyjęto limity określające apetyt na ryzyko, które przyjmowane są Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku dla poszczególnych ryzyk, w tym:
   1) ryzyka kredytowego:
      - kredyty zagrożone jako wskaźnik jakości kredytów,

- rezerwy na należności zagrożone jako wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utrata wartości rezerwami celowymi,

2) ryzyka koncentracji,
   - udział dużych zaangażowań w kredytach
3) ryzyka płynności:
   - płynność krótkoterminowa – LCR,
   - płynność długoterminowa – NSFR,
4) ryzyka stopy procentowej:
   - zmiana wartości ekonomicznej kapitału w najbardziej negatywnym scenariuszu SOT EVE
5) ryzyka kapitałowego:
   - łączny współczynnik kapitałowy,
6) ryzyko dźwigni finansowej:
   - współczynnik dźwigni finansowej,
7) ryzyka wyniku finansowego;
   - ROA netto,
8) ryzyka operacyjnego, w tym ryzyka ICT:
   - suma strat rzeczywistych z tytułu ryzyka operacyjnego w tym ICT nie przekroczy 80% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne, tj. 40% na ryzyko ICT, 40% na pozostałe ryzyko operacyjne,
9) ryzyka braku zgodności:
   - suma strat rzeczywistych z tytułu ryzyka braku zgodności do funduszy własnych Banku na dzień analizy.

3. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów, ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
4. Limity wewnętrzne uwzględniają specyfikę i skalę prowadzonej przez Bank działalności, częstotliwość występowania sytuacji obciążonych ryzykiem (frequency-based), są mierzalne, możliwe do raportowania oraz bazują na założeniach uwzględniających podejście perspektywiczne.
5. Obowiązujące w Banku limity powinny ograniczać zagrożenie nieoczekiwanego wzrostu ekspozycji banku na ryzyko w wyniku zmian warunków rynkowych i efektywnie zapobiegać podejmowaniu nadmiernego ryzyka. Poziomy limitów powinny być ustalane, w miarę możliwości, z uwzględnieniem interakcji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka / liniami biznesowymi i łącznego wpływu tych interakcji na ekspozycję na ryzyko i wyniki banku.
6. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość (apetyt/ tolerancja na ryzyko) akceptuje Zarząd i zatwierdza Rada Nadzorcza.
7. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Zespół Ryzyk i Analiz.

§ 40

Zasady ograniczające ryzyka Banku przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS

1. Bank w ramach ograniczenia ryzyka przyjmuje następujące zasady określone przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS, w tym:
   1) „Zasady ograniczania ryzyka Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z tytułu zaangażowań w inne instytucje finansowe i podmioty spoza SOZ BPS oraz zaangażowań w składniki wykorzystywane do obliczeń funduszy własnych innych Uczestników SOZ BPS”,
   2) „Metodyka oceny sytuacji finansowej zrzeszonych banków spółdzielczych (CAEL)” w tym limity w obszarze adekwatności kapitałowej, jakości aktywów, efektywności, płynności,
   3) w zakresie systemu wczesnego ostrzegania „Najważniejsze elementy Grupowego Planu Naprawy” w tym limity w obszarze adekwatności kapitałowej, jakości aktywów, efektywności, płynności,
   4) zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka rekomendowane dla Banków uczestników SSOZ BPS, w tym min. ryzyka kredytowego, ryzyka stopy procentowej, ryzyka płynności.
2. Zasady, o których mowa w ust. 1 są przyjęte odrębną Uchwałą.

§ 41

Postępowanie w przypadku przekroczenia limitów

1. Przekraczanie przyjętych limitów wewnętrznych nie jest dozwolone, nie dotyczy to sytuacji osiągania lub przekraczania przez wskaźnik objęty limitem poziomu ostrzegawczego.
2. Zespół Ryzyk i Analiz monitoruje limity i podejmuje postępowanie w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
3. Zespół Ryzyk i analiz ocenia przyczyny przekroczeń oraz analizuje pod względem ekonomicznym rzeczywisty koszt zamknięcia, redukcji lub zabezpieczenia ekspozycji, w porównaniu z potencjalnym kosztem jej utrzymywania, a w uzasadnionych przypadkach uwzględniać również rozwiązania systemowe zapobiegające tego typu naruszeniom w przyszłości. Zespół powinien informować w stosownych przypadkach jednostki biznesowe, których to naruszenie dotyczy i rekomendować możliwe działania naprawcze.

§ 42

1. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Zespół Ryzyk i Analiz.
2. Raporty zawierające informację o wykorzystaniu limitów przedkładane są okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach".

VII. Kontrola wewnętrzna

§ 43

1. System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem.
2. Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie zapewnienia przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej w MBS w Łomiankach".

§ 44

1. Wszyscy pracownicy mają obowiązek stosowania mechanizmów kontroli ryzyka (np. przestrzegania procedur, zasad, limitów) na zajmowanym stanowisku pracy, w ramach wynikających z przydzielonych mu zadań i na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych Banku.
2. Pracownicy w ramach nadanych zadań mają obowiązek niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka zgodnie z przyjętą w Banku Matrycą Funkcji Kontroli.

VIII. Postanowienia końcowe

§ 45

1. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
3. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespół Ryzyk i Analiz.
4. Wnioski przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
5. „Strategia zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach" oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
6. Niniejsza Strategia wchodzi w życie dniem 31.03.2025 roku i zastępuje dotychczasową Strategię zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach z dnia 27.03.2024 roku.

Załącznik nr 1

do Strategii Zarządzania Ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest:

1) Wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
2) Zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej i wiarygodności klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
3) Dostarczanie Zarządowi Banku informacji o portfelu kredytowym umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i ryzyka rezydualnego jest:

1) Zapewnienie przestrzegania przyjętych limitów oraz wskaźników DStI/DtI, monitoring portfela, w którym przekroczony został wskazany przez nadzór poziom ostrożnościowy DStI/DtI i odpowiednie modyfikowanie polityki Banku w tym zakresie,
2) Zapewnienie skuteczności stosowanych technik redukcji ryzyka kredytowego,
3) Zapobieganie spadkowi efektywności zabezpieczenia poprzez weryfikację wartości i płynności przyjętych zabezpieczeń, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu,
4) Bieżąca weryfikacja i aktualizacja wartości zabezpieczeń kredytów, przestrzeganie limitów wskaźnika LTV i podejmowanie odpowiednich działań w przypadku wzrostu tego wskaźnika ponad określone limity.
5) dbałość o długoterminowe bezpieczeństwo Banku wynikające z czynników ryzyka ESG oraz wpływ ryzyka ESG na ryzyko kredytowe wynikające z ekspozycji wobec klientów i kontrahentów i ich narażenia na czynniki ryzyka ESG.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest:

1) Przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z Rozp. UE nr 575/2013 i art. 79 ustawy Prawo bankowe, a także wytycznych SSOZ BPS,
2) Ustalanie i przestrzeganie limitów zaangażowań Banku przyjętych w szczególności dla zaangażowań w jednorodny instrument finansowy, zaangażowań w branże gospodarki, oraz zaangażowań według rodzaju zabezpieczenia,
3) Uwzględnianie uwarunkowań związanych z terenem, na którym Bank prowadzi działalność.

Głównym kierunkiem alokacji środków pochodzących ze zgromadzonych depozytów będzie portfel kredytowy. Bank zarządzając aktywami i pasywami będzie dostosowywał wielkość bazy depozytowej i portfela kredytowego do obowiązujących w Banku limitów ostrożnościowych oraz potencjału kapitałowego Banku.

Bank będzie preferował udzielanie kredytów o średnioterminowym terminie zapadalności, co pozytywnie wpłynie zarówno na sytuację płynnościową Banku, jak również jego przychody pozaodsetkowe. Założenia do planu finansowego przyjmują proporcjonalny rozwój całego portfela kredytowego.

Poziom kredytów długoterminowych będzie uzależniony od posiadanego poziomu stabilnych pasywów. Za stabilne źródło finansowania kredytów długoterminowych Bank uznaje fundusze własne w części niefinansującej aktywa trwałe oraz część osadu depozytów, określoną w zasadach zarządzania ryzykiem płynności, a wynikającą z bieżącej analizy stabilności bazy depozytowej.

Bank będzie wdrażał produkty o stało-zmiennej stopie dając możliwość konwersji ekspozycji kredytowej klientom zgodnie z Rekomendacją S KNF, przy jednoczesnej dbałości o wpływ wprowadzanych produktów na profil innych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym i ryzykiem koncentracji Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach”,
- „Polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w MBS w Łomiankach”,
- „Polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych MBS w Łomiankach”,
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w MBS w Łomiankach”.

Ww. regulacje określają:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez limity wewnętrzne Banku,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem kredytowym,
- zasady raportowania limitów ograniczających ryzyko kredytowe.

4. Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

1) Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2) Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
3) Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
4) Monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności,
5) Minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
6) Optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych,
7) Spełnienie wymagań prawnych i zaleceń nadzorczych określających ramy ostrożnościowej polityki działania Banku określonych w:
   - Ustawie Prawo Bankowe,
   - Rozporządzeniu UE nr. 575/2013,
   - Rekomendacji P.

Bank zarządza pozycją płynności w sposób zapewniający utrzymanie nadzorczych norm płynności określonych w Rozporządzeniu UE 575/2013 (wskaźnik LCR i NSFR), a także wytycznych SSOZ BPS.
Zarządzanie płynnością będzie dokonywane poprzez zarządzanie aktywami i pasywami oraz stosowanie limitów wewnętrznych prowadzące do zachowania odpowiedniej struktury bilansu Banku. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych.
W Banku głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności będą depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.
Polityka oferowanych stóp procentowych, jak również prowizji i opłat dotyczących zarówno pasywów jak i aktywów, będzie podyktowana aktualną sytuacją płynnościową Banku. Bank przed podjęciem decyzji dotyczących kształtowania się oprocentowania depozytów i kredytów oraz prowizji i opłat, będzie analizował średnioterminową sytuację płynnościową Banku oraz działania podejmowane przez konkurencję.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Strategia finansowania MBS w Łomiankach na lata 2025 – 2027”,
- „Polityki zarządzania ryzykiem płynności w MBS w Łomiankach”,
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności w MBS w Łomianki”.

Polityka określa:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez kluczowe wskaźniki / limity wewnętrzne Banku,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem płynności,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem płynności i poziomem ryzyka.

3. Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

1) utrzymanie zmienności wyniku finansowego, w tym wyniku odsetkowego oraz wartości ekonomicznej kapitału (bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału) wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i realizacji jego planu finansowego;
2) prowadzenie zrównoważonej polityki zarządzania aktywami i pasywami, pozwalającej kształtować ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej zgodnie z obowiązującymi limitami;
3) dążenie do wypełnienia obowiązku utrzymywania kapitału na pokrycie podejmowanego ryzyka, na określonym minimalnym poziomie, zdefiniowanym w „Polityce kapitałowej Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach".

Założenia Strategii dotyczące struktury bilansu zapewniają akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w MBS w Łomiankach".
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej w MBS w Łomiankach".

Polityka określa:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez kluczowe wskaźniki / limity wewnętrzne Banku,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem stopy procentowej i poziomem ryzyka.

5. Ryzyko walutowe

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest:

1) Prowadzenie polityki domkniętych indywidualnych pozycji walutowych oraz pozycji całkowitej Banku, zgodnie z przepisami Rekomendacji I KNF, a także a także wytycznych SSOZ BPS.
2) Prowadzenie polityki maksymalnie ograniczającej ekspozycję na ryzyko kursowe przy jednoczesnej maksymalizacji korzyści z zawieranych transakcji,
3) Założenie, że transakcje wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym nie będą miały charakteru spekulacyjnego, a służyć będą zamykaniu pozycji walutowych.

„Strategia działania Banku" nie zakłada się znaczącego wzrostu skali działalności walutowej, co w powiązaniu z polityką domykania pozycji walutowych nie wpłynie na istotny wzrost ryzyka walutowego (kursowego).

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki zarządzania ryzykiem walutowym w MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem walutowym w MBS w Łomiankach",

Polityka określa:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez limity wewnętrzne Banku,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem walutowym,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania walutowym.

6. Ryzyko kapitałowe w tym dźwigni finansowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem własnym jest:

1. utrzymywanie funduszy własnych Banku na poziomie adekwatnym do rozmiarów działalności obarczonych ryzykiem.
2. zwiększanie poziomu funduszy własnych poprzez:

a) coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy,
b) wzrost funduszu udziałowego Banku,
c) pozyskanie innych funduszy zaliczanych do funduszy uzupełniających na podstawie odrębnych przepisów lub za zgodą KNF.

3. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych na podstawie Procedury Filaru II.
4. dążenie do posiadania funduszy własnych zapewniających utrzymanie kapitałowych współczynników wypłacalności, współczynnika nadmiernej dźwigni finansowej na poziomie rekomendowanym przez instytucje nadzorcze.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki kapitałowej MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych, wskaźnika dźwigni oraz wskaźnika MREL, w MBS w Łomiankach"'
- „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno – finansowego w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach".

5. Ryzyko operacyjne w tym ryzyko ICT, ryzyko ML/FT

Celem strategicznym w zakresie:
- zarządzania ryzykiem operacyjnym w tym ICT jest:

1) Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
2) Zapewnienie odpowiedniego poziomu ryzyka zgodnie z przepisami:
   - Ustawy o usługach płatniczych,
   - Rekomendacji M ~~i D~~ KNF,
   - wytycznych EUNB (ryzyko ICT oraz usługi płatnicze) w tym Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 909/2014 oraz (UE) 2016/1011 (dalej DORA);
3) Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w tym ryzykiem ICT, określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Zakładany w niniejszej Strategii wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych o charakterze materialnym i niematerialnym, w celu ograniczania możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

- systemów informatycznych jest:

- systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
- wprowadzanie odpowiedniego zabezpieczenia nowych produktów bankowości elektronicznej,
- przeciwdziałanie zagrożeniom cyberbezpieczeństwa,
- wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
- modernizacja zasobów informatycznych w celu świadczenia nowoczesnych usług bankowych, umożliwiających zwiększenie udziału w rynku lokalnym,
- modernizacja zasobów informatycznych w celu optymalizacji ryzyka operacyjnego.

- bezpieczeństwa informacji jest:

- zapewnienie integralności, poufności i dostępności danych,
- szybka reakcja na incydenty ICT,
- minimalizacja liczby incydentów ICT,
- ograniczenie ryzyka związanego z nieautoryzowanym dostępem.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym w MBS w Łomiankach",
- „Strategii operacyjnej odporności cyfrowej oraz rozwoju systemów ICT i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach",
- „Polityki bezpieczeństwa informacji w MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi oraz infrastrukturą teleinformatyczną",
- „Planu utrzymania ciągłości działania w MBS w Łomiankach",
- „Polityki zarządzania ryzykiem outsourcingu w MBS w Łomiankach",
- „Instrukcji outsourcingu czynności bankowych w MBS w Łomiankach",
- „Planu awaryjnego MBS w Łomiankach na wypadek niezdolności przedsiębiorcy do wykonywania powierzonych czynności bankowych i faktycznie związanych z działalnością bankową,
- „Polityki kadrowej MBS w Łomiankach",
- „Polityki przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w MBS w Łomiankach".

Strategia i polityka określa:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez kluczowe wskaźniki / limity wewnętrzne Banku,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem bezpieczeństwa informacji,
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem ICT.

7. Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe aktualizowanie i dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informacyjne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.

Realizacja celu będzie dokonywana poprzez przyjęcie, wdrożenie i realizację:

- „Polityki zgodności MBS w Łomiankach"
- „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności",

Polityka określa:

- apetyt/tolerancję na ryzyko wyrażone poprzez kluczowe wskaźniki ryzyka braku zgodności/ limity ryzyka braku zgodności,
- podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem braku zgodności
- nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Załącznik nr 2
do Strategii Zarządzania Ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach.

Metody dokonywania testów warunków skrajnych w ramach systemu zarządzania ryzykiem opisane są w następujących regulacjach wewnętrznych dotyczących pomiaru ryzyka, w zakresie:

1. **Ryzyka kredytowego**
   Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym i ryzykiem koncentracji w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach,

2. **Ryzyka stopy procentowej**
   Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach,

3. **Ryzyka płynności**
   Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach,

4. **Ryzyka walutowego**
   Instrukcja zarządzania ryzykiem walutowym w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach (Załącznik nr 2),

5. **Ryzyka operacyjnego w tym ICT**
   Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym MBS w Łomiankach,
   Strategia operacyjnej odporności cyfrowej oraz rozwoju systemów ICT i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego MBS w Łomiankach

6. **Ryzyka kapitałowego w tym dźwigni finansowej**
   Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach,
   Polityka kapitałowa Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach,

7. **Ryzyka biznesowego** – wyniku finansowego oraz zmian otoczenia ekonomicznego Banku
   Instrukcja sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno – finansowego w MBS w Łomiankach,
   Polityka zarządzania ryzykiem wyniku finansowego w MBS w Łomiankach oraz wyżej wymienione regulacje.

Komórki wykonujące testy warunków skrajnych są niezależne od czynności operacyjnych.

Załącznik nr 3
Do Strategii Zarządzania ryzykiem w Mazowieckim Banku Spółdzielczym w Łomiankach

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w MBS Banku